

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce.

Expedice se nachází v obchodnictví v musikálních **Ludevít Fleischer** v Praze v železné ulici.

Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za řádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 60 kr., celoročně 3 zl. 20 kr.

S poštou: půll. 1 zl. 80 kr., celor. 3 zl. 60 kr. r. č.

Pro státy německé: půlletně 1 tol., 8 nov. gr., celoročně 2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor :

Emanuel Meliš.

Nakladatel :

Ludevít Fleischer.

Národní pěvecká slavnost v Brně.

Výměrem c. k. policejního ředitelství, daným dne 15. července 1863, číslo 912, dostalo se výboru pro zařízení velkolepé národní pěvecké slavnosti na oslavu tisícileté památky *Cyrillo-Methodějské* povolení k odbývání slavnosti této dne **25. a 26. srpna t. r.**

Odvolávajíc se na předběžné provolání k zpěváckým spolkům „Besedou Brněnskou“ dne 5. července v „Orlici Moravské,“ v „Národních Listech“ a v „Hlasu“ učiněné, oznamujeme tímto hlavní části programu slavnosti této v následujícím :

Slavnost sama započne velkou mší svatou.

Dne 25. srpna odpoledne provozovati se budou od veškerých zpěváckých spolků do Brna zavítavších následující sbory :

1. *Cyrill a Method* od P. Křížkovského. — 2. „*Kdož jste boží bojovníci*“ (staročeská). — 3. „*Olče náš, milý Pane*“ (staročeská). — 4. „*Vlasti*“ od Lud. Procházky. — 5. *Píseň sv. Vojtěcha* (staročeská). — 6. „*Staročeská*“ od Fr. Škroupa. — 7. a 8. udají se později.

Dne 26. srpna v poledne zpěv o závod ve zdejším re-dutním sále, **odpoledne** národní beseda v písárce; sbory tam od veškerých spolků provozované :

1. „*Kde domov můj?*“ — 2. „*Utonulá*“ od P. Křížkovského. — 3. *Na Prahu*“ od Veita. — 4. „*Cikáni*“ od Vogla (2. vydání). — 5. *Kadryla z moravských národních písní* od Hellera. — 6. „*Hej Slované!*“

Vděčný národ náš slovanský zajisté oslaví způsobem důstojným den a jím rok tento velepamátný, zasvěcený památce dobrodinců svých hlasatelů víry a vědy, zasvěcený též památce někdejší slávy naší a opět zkvítající budoucnosti. Pročež voláme Vás, spolubratři slovanští v širých vlastech Slávie žijící, hlavně však Vás, nejbližší naše sousedy v Čechách, Slezsku a Slovensku, abyste v hojném počtu k nám do hlavního města se dostavivše, Velehrad a důležitost pokřestění našich předků v ohledu nejen církevním, nýbrž i v národním vůbec v srdci majíce, dokázali světu, že uvážili a oslaviti umíme veliké a slavné doby svých dějin.

Nadějeme se ale obzvlášť *ode všech národovců moravských*, že žádnými vedlejšími ohledy se od této slav-

nosti odvrátiti nedají; doufáme zde spatřiti zastupitelé našich obcí venkovských, městeček a měst, aby pak zvěstovali lidu svému, co viděli a slyšeli; těšíme se konečně na „*květoucí naději vlasti*,“ na naši studující mládež, která má okrasou býti tohoto dne a utěšeným pohledem pro všechny ve snahách národních sestárnuvší národovce.

Doby a chvíle, kde práci svou denní zanechavše, ve sváteční roucho se oblékáme a ku společné vznešené duševní radosti se scházíme, jsou v životě lidském vůbec jen velmi pořádku, jsou to pro většinu nás jen vzácné hvězdy objevující se ve tmě života našeho klopotného, kterých co nejvroucněji užití nám jest. Taková radostná chvíle nám a našemu lidu způsobená má býti slavností národní, ku které ještě jednou všechny blízké i vzdálené krajany a soukmenovce zveme.

V Brně, 22. července 1863.

Slavnostní výbor.

Halka.

Opera ve 4 dějstvích. Slova od Wł. Wolskiego, hudba St. Moniuszki.

O této zdařilé zpěvohře výtečného polského skladatele St. Moniuszki, která se 1. ledna 1858 ve Varšavě poprvé provozovala, učiněna byla již několikráte zmínka v listech našich, ano přání vysloveno, by se zpěvohra ona na českém jevišti představila. Avšak přání ono zůstalo pouhým přáním, ba neučiněn nižádný krok k jeho uskutečnění. Většina byla by sice ráda viděla „*Halku*“ v rouchu českém, avšak pro obtíže, jež se provedení jejímu tehdy v cestu stavěly, muselo se od úmyslu onoho upustiti. Nynější naše poměry operní jsou mnohem příznivější a pročež osmělujeme se tázati: Zdali by lépe neprospělo na místo otřepaných, ducha-prázdných, často i vkus našeho obecnstva kazících některých zpěvoher vlašských raději zdařilé zpěvohry slovanské, jmenovitě polské a ruské provozovati? Již pouhý věhlas mužů, jako: *Moniuszka, Kurpiński, Elsner*, dále *Glinka, Věr-stovský* atd. ručí nám, že by se obecnstvo naše nejen výborně bavilo ale i s hudbou jiných slovanských národův

seznámilo a tak hudbu *čistě slovanskou* pěstovati mohlo. Rozumí se samo sebou, že by se i zpěvohry jiných neslovanských národův provozovati mohly, avšak třeba i zde jako všude jinde na výběr slušný ohled bráti. Ne každá zpěvohra francouzská, německá atd. hodí se pro naše obecnstvo, o čemž však již nebudeme slov šířiti, neb loňský ročník „Dablibora“ číslo 25. této úvaze celý článek věnoval. Taktéž nebudeme šířeji doporučovati zpěvohru „Halku“ ctěnému obecnstvu, jemuž se již příležitost naskytla, některé úryvky z ní slyšeti, na př. efektní *ouverturu*, pěkné *duetto* atd., zmíníme se pouze o textu a hudbě, jak se o nich listy polské vyslovily.

Skladatel textu W. *Wolski* vyhýbal se tenkrátě všem intrikám! — Mladík Janusz, bohatý pán, zamiloval se jednou do prosté dívky horské a vyznával, že ji miluje. Halka, ona vesská dívka, milovala vřele mládce Janusza. On ji ale opustil. Srdce jeho toužilo po dívce jiné, urozenější nad Halku. Nezkušené srdce mladé horské děvy zajisté neporozumělo, že kdyby se bohatí panicové s podobnými dívkami oženili, na děvy urozené, jako dcery šlechticův a sestry mladých pánův by toliko horší synkové zůstali. Avšak co nyní říci Halce? — Ona nad ztrátou milencovou a zoufalostí své drahé matky na mysli pomatena, hledá neustále svého sokolika Jaszka. Nevěrný milenec však nevšímá si lásky Halčiny a ozve-li se mu kdy's svědomí, utlumí hlas jeho slovy: „Již stalo se!“ — Posléze zasnoubí se s Žofíí, dcerou stolníka. Halka nemožouc snést žal nad ztrátou pro ni tak velikou, se zoufalství se utopí! —

Toť jest asi krátký výtah děje, jenž sice zcela jednoduše a přece velmi zajímavě proveden jest. Osoby zde jednající vynikají rázem čistě slovanským. Taktéž i dějiště, kroj, obyčije, forma mluvy atd. vzaty jsou z polského života národního. Povaha téměř všech osob jest pravdivá a mistrně provedená. Uprímná láska Halčina, srdečná příchyllost Jontka ku své sestře Halce, posléze staropolská postava stolníková jsou osoby, jež by nás zajisté zajímaly musely. Slaběji jest toliko provedena vrtkavost mladého šlechtice Jaszka. — Nyní však pohledněme, jak skladatel básníkovi porozuměl a jak hudbou celek obohatil.

Bylo by snad zbytečné podotýkat, že hudba Moniuszki jest všude nejen textu, nýbrž i okolnostem přiměřena a duchem slovanské hudby národní provanuta, ačkoliv bychom i v některých částkách této zpěvohry jinou odrudu hudby vůbec nalézti mohli.

Rozdělíme-li sobě, k vůli lepšímu přehledu, jednotlivé částky opery „Halky“ na stupně, či lépe řečeno na oddíly, bude oddíl první sestávati z následujících částek: Polonéz i mazur v prvním jednání, tance horské v dějství třetím jsou zajisté částky hudby národní, o čemž již z té příčiny netřeba slov šířiti, an rytmus na to zřejmě poukazuje. — Kolomyjka jeví se nejlépe z posledních vášnivých rytmův, odpovídá výborně nejen povaze veškerého lidu horského, nýbrž i místnímu významu not, neb zahrnuje v sobě prostosrdečnost selskou, štědrotu, prostnost a jednoduchost vesskou, a také místy divokost. Opera ta jest ve všech svých částech originální; nejvýdatněji však na obecnstvo působí původnost čilého onoho tance horálův. Muzur musí být hbitý k tanci,

má-li unášeti mysl posluchače a hoditi se na scénu. Tytéž přednosti má i do sebe mazur této zpěvohry. Věru originální jest instrumentace jeho, a kdyby byla ještě bohatší, musela by způsobiti nejživější efekt. Polonéz nastupující v introdukci prvního aktu jest bez odporu zdařilý. Jeho ušlechtilá důraznost, jenž nikde meze nepřekročuje, přiměřena jest postavám i všemu co se na jevišti děje. Všude nalzáme zručnost v doprovázení, v rozepsání na hlasy sólové a sbor (jenž jest ale někdy málo četný,) všude jeví se stupňování efektův.

Druhý oddíl částek opery Moniuszki zaujímá všechny úryvky, které do druhu písní přináležejí. Sem patří melodie počínající slovy: „*Jako od wichru krzew połamany, tak się duszyczka stargała,*“ píseň to plna šlechetné tescnoty, a druhá „*Prawda? już mnie nie porzucisz*“ atd. Duch této melodie jest tak přirozený, že již sama změna taktu ji v mazur přetvoří. Podivuhodné jest, že mazur onen v skutku se zpívá v Polsce co čtverozpěv Studzińskiego a přece jest jisto, že nový skladatel partituru před desíti lety napsanou neviděl a tudíž sobě oba neukřivdili, byfby i počátek čtverozpěvu Studzińskiego podobný byl tu i tam hudbě i textu mazuru Moniuszki. Zdařilé jsou melodie v tomto oddílu: „*Gdyby ranném słonkiem, wzleciéć mi skowronkiem,*“ sličná to a svěží romance Halky; dále baláda: „*powolutku, pomaleńku stumanieś gołabeczka*“ atd. Pomíjajíc ještě několik kratších písní, podotkneme toliko slovo o zbožné písni v kostele zaznívající (4 dějství). Když sobě pomyslíme, že již veliké množství podobných písní nábožných při průvodu varhan od rozličných mistrů v operách romanitých se nachází, tu nejlépe sami se přesvědčíme o těžkosti úkolu onoho, napsati něco zvláštního, původního, co by posluchačovu mysl povznášelo a ducha jeho dojmulo, a co by se zároveň pokorou a zbožným nadchnutím honositi mohlo. Je-li skladatel nadchnut formou básně a povahou jednotlivých výrazův, jakož i hlavní myšlénkou její a spojil-li mysl svou s přímostí, pokorou a povinnostmi, jež máme k Bohu, pak zajisté plyne píseň jeho ze srdce pravého — pak není více jeho písní, jest písní lidu. Že zbožná píseň ona přejde v ústa lidu, jsme přesvědčeni. Těžko říci, zdali pětiaktový rytmus, v němž modlitba postupuje, jest původem té podivné síly, která na posluchače tak mocně účinkuje aneb ta obratnost v doprovázení, tedy v rozvedení hlasův a chodu harmonickém jest toho původcem? Dost na tom, že při také jednoduchosti taková cena jí přináleží.

Dle třetího oddílu seřadili jsme ony útvary, které se hlavně na rytmu zakládají a více hudbou nežli slovy se označují. Sem náleží hlavně píseň Halky „*Jako na górze.*“ Jest to motiv, jenž složen jsa toliko z několika not písně první, jen jako místní fráse slouží. Skladatel nám podobným způsobem předvádí častěji postavu Halky. Tak jest na př. motiv *ouvertury* několikrátě propleten v *opeře*, by nám takto naznačil stálost i prostoduchost dívčiny. Povahy Halky a Jontka, jak je skladatel pojal, jsou trefně provedeny, zcela v duchu národní poesie a tudíž i spisovatelovu. Stolník a Dziemba jsou málo vyznačeni, než aby nás i co do hudby hlouběji zajímali mohli. Mdlá a nerozhodná povaha Janusza působila zajisté skladateli nemalé obtíže u vyličení nestálého poměru

mezi ním a Halkou. Zabezpečená láska provázena musí býti zradou, štěstí a naděje — smutnými pocity, konečně výbuchy radosti musí míti nádech elegický. Že jest to pro skladatele velmi obtížné, určitě vyjádřiti tyto protivy pocitův co jednu směsici, netřeba podotýkat. Z toho již vysvitá, že nemůže vrtkavá povaha panicova kreslena býti určitějšími rysy. Charakteristicky vyznačeno jest shromáždění vesničanův a jejich sídlo, jakož i v celku celý třetí akt výborně proveden. V něm nalézáme i to, co v ostatních dějstvích více nepřichází, t. j. trefné líčení štěbetavosti žen — lehkosti a mužnosti — mohutnosti v myšlénce i provedení. V tomto dějství zajímá nás též jeden menší efekt, t. j. sólový hlas ozývající se ze skal k shromáždění uprostřed jeviště kolochod (korowód) tančícímu.

Z větších úryvkův připadá nám hlavně na mysl ouvertura. Táž líčí nám charakteristicky v ději nastupující příhody, jakož i povahy jednotlivých čelnějších osob. Velmi vhodně líčen zde život Halky, který ale se stránky veselé pojat jest. Kdyby byl skladatel i bol její vylíčil, byla by nejen ouvertura, nýbrž tím plnost povahy získala. Celá introdukce prvního dějství jest vznešená a nastupující svěží tercet svědčí o mistrném péru Moniuszki. Duett Halky s Januszem „*O! mój sokole, ty szczęście moje,*“ v němž nejvíce výkřiky stále vzbuzované horují, vyniká sice pojmutím situace horálky, zabíhá ale do hudby vlašské. Sbory dějství třetího, jakož i finale dějství posledního jsou mohutné a hluboce promyšlené částky zpěvohry. Přeshoda, že při konci opery vedle radosti a lehkomyšlnosti — smrt Halčina umístěna jest; chyba to, již se sám básník dopustil.

Posléze zbývá nám vytknouti některé zvláštnosti, jako: lehký výkřik Halky „*A widzisz Jontku!*“ a to, co po něm Halka mluví, s velikou pravdou ve zpěvu podáno jest. Dvě arie lásky (první v jednaní 1., druhá v jednaní 4.) jsou obě pěkné a různí se značně svou povahou. Zpěv Jontka „*I ty mu wierzysz*“ a jiných více. Živel v opeře panující jest čistě demokratický a zpěv v poměru k textu hlavně oratorní neb lyrický. Na prázdné efekty zde mnoho nehleděno, jak to zajisté při tak vážném předmětu slušné jest.

Fr. St. B—k.

O studování sboru „Jarní vira.“

(Dokončení.)

Nyní ať zpívá první tenor první řádek, když bylo *C*, které počne, intonováno. Při slovích „*tuhý sen*“ nevezme tenor bez pochyby kvintu *c—g*, za to snad kvintu *c—f*. V tomto jakož i v podobných případech zkoušejme a ustanovme tóny mezi ní ležícími, interval (vzdálenost tónů) a započne-li stupňovitě dolů krácející 2. bas s prvním tenorem pospolu první řádek, vezme zajisté 1. tenor svou kvintu. Druhý tenor a 1. bas přidruží se při nejbližším opakování k tomu a sotva to bude zapotřebí, aby se prvním basu *c*, *b*, *a*, *b*, ještě předzpívalo.

Tak jsme již první řádek vysvětlili a *crescendo* od prvního *c* až k $\frac{5}{6}$ akkordu na *e*, kteréžto „*crescendo*“ se

asi slovy „*Zem víc netíží tuhý sen*“ odůvodniti dá, snadno se dosáhne.

Nyní započneme tedy *čtverohlasně* první řádek zpívati, poněvadž jest prospěšné, *brzy* všechny čtyry hlasy v činnost uvéstí.

Teď dále, a sice hned až k onomu místu, kdež píseň při opětovaných slovích: *čarovné kusy*“ dominantní závěrky na *C-dur* dosáhne. První tenor musí opět napřed jíti, načež jej druhý bas s velmi jistým *b* (při 4. čtvrti 2. taktu) následuje. Střední hlasy snadno se k nim přidruží; jen *h* druhého tenoru v 5. taktu co první modulační živel musí se velmi čistě (dosti vysoko) vzíti a odloučení punktovaných not 1. tenoru ve 4. taktu od *čtvrtí* ostatních hlasů s velkou přísností předsevzítí.

Nyní se opakuje od začátku až k 2. čtvrti 8. taktu, poněvadž vše ještě v živé paměti máme; avšak *nenamáhejme se při tom, zpívejme jen mírně, jen s polovičným hlasem*.

Píseň přichází na to po velmi jednoduchých cestách opět k svému základnímu tónu (*f*). Místo „*Ký zápach to*“ až k první čtvrti 13. taktu musí se velmi lehce zpívati. Snadné imitace. Pějte jen přátelé. *Když musí jeden z hlasů Vašich nastoupiti, utkví mé oko na Vás*. Skutečně i zde to! Opětujme celé místo ještě několikráte a žádám Vás, aby súčasťněné hlasy v 12. taktu slova velmi *důtklivě* zpívaly: „*nuž srdce mé, nuž stiš svůj tluk*“; pak zapějeme ještě jednou všichni od začátku a přistoupíme k závěrečnému řádku, při němž tenor *pevně a jistě* nejkrasší vysoké *a* vzítí (nikoliv vyraziti) musí. — To by bylo pěkné! — Ostatní hlasy budou s malými opravami první tenor následovat a když jsme byli ještě krátce se zastavili (v 16. taktu) pro předcházení 1. tenoru, uzříme — zem; uzříme, že jsme u konce písně! Výborně, přátelé! — Nyní mi zazpívejte *celek* — a opět výborně! — Toto povzbuzující „*Výborně!*“ nesmíme rovněž tak zapomenouti, jakož na to potřebnou pauzu, neboť bylo to horké půl hodinky nejen pro pěvce ale i pro ředitele.

Ano! nyní jsme se byli trochu zotavili! Musím Vám podotknouti, že jsme s písní tak daleko jako dítě, které se má naučit běhati, když již od stolu až k dveřím dojde! —

Vděkuptně kráčetí — to ještě s písní nedovedeme. — Následujte mne tedy k 2. vyššímu dílu úlohy! — *Vstaňte nyní, pánové!* a mějte plnou sílu svého hlasu pohotově Nejprvé hleďte k tomu, abyste *piano*, *crescendo* *), *decre-scendo* **) v patřičné míře zachovávali. Bez mnoha slov poví Vám vše *můj srak* neb *mé lehké pokynutí rukou*, co si přeju; vmyslete se nyní vřele v čisté city básníkovy, vmyslete se do rozkošného jara a vy zajisté zapějete píseň s těmi city, které básník v srdci svém choval. Stupňování od 8. až k 13. taktu musí jmenovitě v mírném držení-se diti a důvěru dýchající slova „*vždyť vše se změnit, změnit musí*“ dlužno s plnou silou hlasu pronésti.

Když jsem v tomto článku více co *ředitel* než co *spisovatel* zkoušku před svým obecnstvem odbyl, kojím se nadějí, že se mi též z ohledu na tento skutečně těžký před-

*) Vyslov *krešendo*. **) Vyslov *dekrešendo*.

mět shovívavosti dostane. Konečně ještě podotýkám, že není prospěšné, když se jeden hlas dlouho nechá samotou zpívat a ostatní se opomíjejí a že má ředitel vždy *přívětivě a důvěrně* se zpěváky zacházeti. Je-li ředitel *pyšný a arrogantní*, učiní se *neoblíbeným* a snad *směšným*.

Fr. J—*a*.

Ifigenie v Aulidě.

(Pokračování a dokončení.)

O červeno-aksamítovou podprsnici lóže královské opírala se Marie Antonietta velmi nádherně ozdobena, slavíc s uplakanýma očima skvělý triumf ctěného svého učitele. Ludvík XVI. stál rozčilen vedle ní; jeho jindy tak bledý obličej s přívětivým pohledem polil lehký ruměnc; zíral s živým úcastenstvím na jásající, nadšené množství. „Bože!“ — pravil najednou, obrátiv se ku královně, „kdyby jasné plameny radosti toho tak snadno dojatého lidu, kdyby tento žár zimniční náhle se ve vztek převrhl? Kdyby vlny hněvu shromážděného lidu také tak jednou vysoko se zedmuly, jako nyní jejich nadšení? jak hrozný, nesnesitelný byl by to obraz!“

Marie Antonietta nevěděla na to ničehož odpovědět; udiveně se na krále podívala, přece však mimovolně se zachvěla a bojácně se uchopila ruky manžela svého. — „Kde prodlívá jen *Gluck*?“ šeptala nepokojně a sotva že to bylo slyšeti.

Mistr vyrval se právě z horoucích objímání ctitelů svých, hleděl se utéci před vychvalujícím ho rojem přemožených nepřátel svých, srdečně stiskl ruku ještě hluboce dojatému, překonanému soupeři Piccinimu a následoval služebníka nejistým krokem klesaje skoro pod návaem citů do královské lóže.

Jak mile byl tam vstoupil, uklonil se mimovolně před králem; lesk svící oslepoval však zrak jeho; vlnilo, dmulo se to okolo něho, a bouřilo to v prsou jeho; křečovitě popadal dechu. Tu se blížila královna ku vrávorajícímu mistru a vtlačila hbitě, s líbezným úsměvem čerstvý vavřínový věnec na sehnutou hlavu oslaveného hrdiny hudebního.

Tu se rychle zpřímil mistr; těkavě zářily oči jeho, několikráte si přejel štíhlou rukou bledé čelo a pohlédl přitom na královnu s úžasem: „Velký Bože!“ zvolal hlasitě, „jak strašný to pohled! Vznešená paní, setřete přece rychle, rychle onen krvavý pruh, jenž se táhne okolo Vašeho něžného krku! Kdo dal Vašnostem tuto ozdobu! Zničte ji! ó spěšně, spěšně! Každým dychnutím vzrůstá strašná páska purpurová; hlava Vaše klesá; svazek se mění proudem! pozdě již, pozdě, nebeský otče!“

S výkřikem tímto klesaje omdlel. — „Gluck snad vidí duchy?“ šeptal král na smrt bledý, — „mohutným rozčilením snad ochuravěl; vítězství bylo náhlé a velmi skvělé pro ducha a tělo jeho!“

Marie Antonietta trnula a chvěla se na celém těle; vzlíkajíc a bojácně jako děcko strhla kvapně zářící, drahocennou stužku rubinovou, kteráž se jako mlhavě lesknoucí se pruh na sněžném krku vyjímal, mrštila ní daleko od sebe, poručila lékaři, aby mistra co nejpečlivěji ošetřoval a třesouc se horečkou zimniční, opustila co nejspěšněji po boku krále lóži svou.

* * *

Ty's asi netušil, slavný Orfe nového světa, že odhalilo věstecké tvé oko v okamžiku největšího rozčilení roušku budoucnosti, když ústa tvá strašná slova vyslovila! že mocný tvůj duch v nadlidském onom stavu prostoru a čas přelétl a prorocky předpověděl, co jednou přijde, neb co přijíti musí?

Nezvadlé stromy vavřínové slávy tvé dávno již zavinuly bujné své ratolesti v hustou besídku nad tichým hrobem tvým, a mezi listy jejichmi září ve zlatě se lesknoucí nescíslná poupata a vonné květy divotvorné: *Alceste — Orfeus — Helena — Armida* — a ony rozkošné sesterské květiny na jednom stonku — *obě tvé Ifigenie!* — Odpočinul jsi od boje života, odpočinul jsi od vítězství svých, a chvalo zpěvů potomstva neuslyšelo více ucho tvé, Cherubin i Serafini naslouchali ve věčnosti posvátným zvukům čisté tvé lyry: tu se vyplnila věštba tvá. Devatenáct let po onom večeru slavného tvého triumfu stala se purpurová stužka krásné, však nešťastné královny proudem: hlava Marie Antonietty klesla v říjnu 1793 pod sekerou gilotiny. *Přel. Jos. Chmelař.*

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Kolína. (Besedy.) Duch času rozprostírá svých mohutných perutí i nad syny zpěvné Čechie a milé sestry Moravy, bera je pod svou mocnou záštitu, nenechává jich usnouti, když vše k novému životu probuzuje. I náš spolek oživený duchem tímto neopomíná svých sil nabídnouti velikánu tomu a činí, co mu jen možného. Tři besedy dávané při vši možné skvělosti ručí za činnost našeho „Dobroslava“. Programy nebyly sice voleny s takou obezřelostí, jakož do míst patří, kdež se i na zábavu taneční pomýšlí, nicméně vyplnily důstojně a čestně snahu spolkovou. První: Overtura „Travi-

telka,“ — „Staročeská“ od Škroupa, — Besední čtení, — „Šumavan“ od Jirgese a „Píseň cestujících po vlasti“ od Abta; druhý: Overtura „Fra Diavolo“ od Aubera, — „Slován,“ — Besední čtení — „Cestování“ od Ed. Nápravníka; třetí: Overtura „Nabuchodonosor“ od Verdiho, — „Naše vlast ve světě jediná“ od Pivody, — Besední čtení — „Odpadlý od srdce“ od Křížkovského a „Hlahol“ od Bendla. Vyznati se ale musí, že sbory a ouvertury se vši možností, trpělivostí a přičinlivostí byly evičeny i provedeny. Zásluha patří největšího dílu po činných údech našemu neunavitelnému panu sbormistrovi Železnému. Spolek chystá mimo to ještě čtvrtou zábavu, an se všech stran o to a hlavně přispísem slav-

ného ředitelství žádán jest. Čistý výnos této poslední besedy obrátí se na hodiny školní, o jichž potřebě netřeba slov šířiti; naše hodiny a opravdivá nevyhnutelnost ji co možná odporučují. K účeli těmž zajisté přispěje každý dle své možnosti, tak že s jistotou očekávati můžeme jich brzké zařízení.

(U.) Z Milevska. (Výlet zpěv. spolku „Vlastimila“ na hrad Zvíkov.) Den 28. června zůstane nezapomenutelným pro náš spolek; neboť přinesl nám slavnost národní na staroslavném historickém Zvíkově. Byla to první slavnost, která spolky jižních Čech sblížiti a pásku slovanské vzájemnosti utužiti měla. A skutečně pozdravili jsme se vespolečně ve zděch šedého Zvíkova, neb se dostavilo 13 spolků. Nebe nám bylo příznivo, tím se stala návštěva hojná a slavnost skvělá. Na 19. ověčených vozech vyjeli jsme z Milevska, majíce uprostřed svou hudbu, o 7. hodině z hostince p. Vodňanského. Zpěváci obdrželi slovanské trikolory, které okolo levice připjali, a jež sloužití mají za upomínku na velebný Zvíkov. Sotva že jsme vyjžděli z města, setkali jsme se se spolkem Tábořským; bylo to první shledání-se mladistvého našeho spolku se spolkem jiným. Na zdar! Sláva! provolávali jsme poprvé z upřímného slovanského srdce a bratrsky jsme vítali mileny nám spolek z někdejšího ležení vítězného Žižky. Sotva že jsme nastoupili další pochod, dohonil nás vkusně praporečky ozdobený vůz, a ten přivezl jaré dívky Tábořské; i jim jsme provolali Na zdar! Přijedše do poslední vesnice Jickovic, zanechali jsme tam povozy, kráčeli s hudbou, která se snažila slovanské skladby nám přednésti, k cíli. Statečný spolek Sedlčanský nám vstoupil vstříc, maje v čele nadherný prapor; rovněž tak jak krásný je prapor ten, tak i jest skutečně zdatný spolek. Hlučné volání Sláva! Na zdar! nás pozdravilo; byl to milý okamžik. K desáté hodině nacházeli jsme se již v divoké krajině Žižkovské, brzy se našim obdivujícím zrakům objevila kolébka staročeských hrdinů, vysoké tmavé věže nám věštily posvátná místa zašlé slávy. Sotva že zvukové hudby naší nad tichém údolím vážné Vltavy rozléhati se počínali, bromové střelné rány a národní prapory, jimižto hrad svátečně oděn, oznamovaly dnešní slavnost. Prevezše se přes zlatoskvoucí Vltavu, kráčeli jsme, an se v nás probouzely mocné city — v památní zdě. Jaký tu čilý ruch! Z tisícera hrdel znělo Na zdar! a co zatím rány střelné se silně v údolí rozléhaly. Jeden přivítal druhého, jiný seznamoval se s braty svými jediné matky Čechie, jiný zase kvapil, by ohledal stopy velkého díla statečných předkův. K jedenácté hodině přišel mladý bujarý „Sokol“ a podnikatel velkolepé slavnosti, zpěvácký spolek Příbramský. Sotva že se blížili oba k bouřné Otavě, tisícero volání „Sláva!“ „Na zdar!“ pozdravilo přicházející; každý spolek se přičinil, by prvního hosta srdečně přivítal a tím svůj dík vyjevil. Shromáždění prokvětlo národní barvou — červených košil sokolských. Aby mše sv. sloužena byla, nebylo místu památnému popráno, za tou příčinou byli Příbramští mši sv. přítomni ve Varvažově. Když nejvýše s blankytu čistého se k nám mocné klonilo slunko, vystoupili bujaří Sokolové na pevnou černou věž, která tisícerym žvlům a dobám bez vsi pohromy vzdorovala a vzdorovati bude, tam zapěli „Hej sokolici, mužně v před!“ Hřmotné volání Na zdar! donutilo je k opakování, když se však ještě nasytiti nemohlo obecenstvo, zapěli s výše „Naprej.“ O dvou hodinách sestoupilo se přes dvě stě zpěváků v kruh a provedli tam řízením dovedného Příbramského ředitele následující program: 1. Píseň sv. Vojtěcha. 2. „Na Prahu“ od Veita. 3. „Staročeská“ od Škroupa. 4. „Utonulá“ od Krížkovského. 5. „Mládí a láska.“ 6. „Píseň Šumavanů“ od Jirgése. 7. „Večerní staročeská.“ 8. „Naprej.“ 9. „Kde domov můj?“ Ačkoliv žádná zkouška držána nebyla, předce se byla přednáška zdařila a potkala se s hojnou pochvalou. Když se byl p. t. pan Skočdopole, ředitel podnikajícího výletu, se zpěváky rozloučil, vystoupil náš p. t. pan Čáp, spolkový pokladník, a dal ráznými slovy všem spolkům srdečné s Bohem, načež jim Tábořský ředitel p. Ctibor pro-

volal „Sláva!“ a „Na zdar!“ Prapory vynikly „Záboje“ Sedlčanského a „Úslavana“ Blatenského, kteréž se jistě mnoho honositi prapory těmi krásnými. Když jsme doprovodili Příbramské k vodě, zazněla naše kapela vznešené „Kde domov můj?“ my jim provolali Sláva! a Na zdar! a oni zmizeli zrakům našim. I my jsme nastoupili cestu k domovu; hudba provedla pochod: Loučení; každý upíral zraky posledně po zříceninách, aby spíše mohl věrný sobě obrázek v paměti své vyrýti. V čele majíce vkusný prapor a spolek Sedlčanský uprostřed hudbu, jeli jsme na 31 povozích do Milevska; na cestě nás vítaly davy venkovanů. Pánové B. Šebek, J. Čáp, Fr. Vodňanský pohostili zpěváky Sedlčanské, začež jim volám Sláva!! Ráno v pondělí jsme doprovodili sousední „Záboj“ hodinu cesty, zapěli jsme „Bývali Čechové,“ „Naprej,“ stiskli sobě ruce, provolali „Na zdar“ a rozešli jsme se. Kéž bychom se více slavnostmi takými mohli honositi; tím se budí vyšší vědomí národní a vlastenecký cit. Třikrát Sláva!! slavnému spolku Příbramskému! Sláva statečnému „Sokolu!“ Sláva slav. spolkům, které se dostavily a tak šlechtné snahy a slavnost podporovaly. Spolek náš přijal jméno „Vlastislav,“ diplomy jsou objednány, jenž se údům spolku podají; za protektora požádá spolek Jeho Osvícenost knížete Karla ze Schwarzenberku. Dne 26. m. m. na sv. Annu uspořádal spolek výlet do blízkého lesa a přednesl následující program: „Staročeská“ od Škroupa — „Kozácká“ od Procházky — „Svorný duch“ od Suchánka — „Naprej“ od Jenka — „Píseň Šumavanů“ od Jirgése — „Dar z lásky“ od Horáka (Ze Záboje) a „Kde domov můj?“ Pak následovala deklamace a hudba.

Z Mýta Vysokého, 24. července. (Svěcení praporu zpěv. spolku „Otakara“ a pěvecká slavnost národní.) Svěcení praporu zpěváckého spolku „Otakara“ dělo se v neděli dne 19. m. m. velmi slavně. Četní hosté scházeli se ze všech krajin, mezi nimi přibyla z Vídně choť spanilomyslná rodáka našeho a poslance na sněmu zemském p. Šembery, pak pěvec náš p. Lukes, kteří oba uvítání byli v bráně městské representací spolku zpěváckého. V sobotu večer sešli se členové v místnostech spolkových, aby zde upevnili prapor k tyči, a započali takto s obřady slavnostními. Osloviv krátkou, však důstojnosti okamžiku tohoto přiměřenou řečí spolek shromážděný, zarazil předseda p. Hoffmann hřeb první jmenem svým opatřený v tyč praporu a za příkladem jeho kráčeli veškerí členové spolku. Rány z hmoždířů uvítaly úsvit devatenáctého července. Záhy z rána táhla hudba ostrostřelečův, hrajíc veselé nápěvy městem slavnostně ozdobeným a takto překvapujícího zajisté pohledu poskytujícím. Starošedé brány městské — zvláštěm vkusem byvše ozdobeny — uvítaly svými vlajícími prapory červenobílými jakož i svými ověčenými hesly již zdaleka blížící-se spolky pobratřené srdečným „na zdar.“ K osmé hodině ranní přitáhlo 17 zpěváckých spolků vůkolních, totiž spolek Brandýsský, Česko-Třebovský, Chocenský, Chrástský, Chrudimský, Heřmanoměstecký, Holický, Hrochov-Tejnický, Kostelecký, Královéhradecký, Lytomyšelský, Lužecký, Náchodský, Poličský, Přeloučský, Skutečský a Ústecký, z nichž 11 spolků s prapory svými nemálo k slavnostní přispěly ozdobě. K deváté hodině dopolední táhli průvodem slavným spolkové shromáždění se svými prapory a provázení nescíslným množstvím lidu ku chrámu Páně, súčastnivše se takto na slavných službách božích, ježto se před posvěcením praporu konaly. Při těchto slavných službách božích zapěl Vysoko-Mýtský zpěvácký spolek „Otakar“ vokální mši, dílo 158 věhlasného Roberta Führrera. Podporován jsa co nejprospěšněji zvláštní akustikou zdejšího chrámu provedl „Otakar“ překrásné dílo Führrerovo s dokonalostí takovou, že libě překvapiti musela i ty, kteří měři zdarné výsledky našich spolků českých měřítkem neústupné přísnosti. Provedení mše této musí slouti až do podrobností jednotlivých dokonalým. Celý sbor znal přivinouti se mistrně v pospolnosti sólové ku quartettu — provedenému v prvním tenoru p. spolučenem Lukesem známou jeho výtečností — a do-

vedl takto vpraviti se v zámysly Führerovy. Praecise celého provedení osvědčila znalost a činnost pana ředitele Vobořila tou měrou, jakou opodstatnil se jeho vkus ušlechtilým zvolením díla Führerova. Netvrdíme nic přílišného, pravice, že náležitě provedení mše této vřadilo „Otakara“ v první řadu sbratřených spolků českých. Po ukončených službách božích táhli zpěváci spolkové, sbor ostrostřelcův, důstojné kněžstvo, c. k. úředníci, slavná městská rada a značný počet cizích a domácích hostů průvodem slavným na náměstí, kde se dělo posvěcení slavnostné, zahájeno byvši panem Hoffmannem, ředitelem reálky a spolu předsedou spolku zpěváckého, jenž vřelou řečí naznačil účel slavnosti zvláště, vůbec pak směr českých spolků zpěváckých, a důmyslným způsobem vložití uměl jejich heslo „zpěvem k srdci — srdcem k vlasti.“ Po té pak dostalo se praporu církevního posvěcení, a přikročilo se k zaražení hřebů — vhodnými hesly opatřených — do tyče praporu. — První hřeb zarazila velectěná kmotra praporu pí. Šemberová, ji následovaly hodnostové církevní, páni úředníci en chef, purkmistr a rada městská, výbor spolku a páni Lukes a Klimeš zvolení zástupci shromážděných spolků zpěváckých. Každé heslo, zřejmě provolané, bylo shromážděným lidem hlučně opakováno. Vystoupivši na to z víuku paní Vysokomýtských — ježto co dárně praporu se byly v slavnostném jeho posvěcení účastnily — jala se mluvit kmotra praporu paní Šemberová a odevzdala řečí předústojnou a slavnostnímu okamžiku velepříhodnou posvěcený již prapor p. předsedovi, jenž převzav se slušnými díky z rukou spanilých odznaků též jednoty a síly, ráznými slovy jej rukoum praporečnicka P. Kodytka svěřil. Uchopiv se odevzdaného mu takto praporu, slíbil též opatrovati jej co klenot drahý a nositi jej k slávě spolku, města a celé vlasti. načez máchnuv jím, rozložil jej takto před zraky lidu shromážděného. Prapor též vyšedší z obvodu a dílny na tapesserije pana Švarcera v Praze — vyniká jak svou ohromností, tak i úpravou svých okras. Na líci čteme název spolku „Otakar“ písmem ohromným, na bílohedbávné půdě červeně vyšitý, na rubu skví se mohutný lev český na půdě červenohedbávné bohatě a přeskvostně stříbrem vyšitý. Tyč praporeční končí se v hrot gotický vkusně ozdobený. Stučky praporu červenobíle stříbrem a zlatem uměle a vkusně vyšité, opatřeny jsou známým heslem spolků zpěváckých jakož i jmenem spanilomyslné paní kmotry. Započato a ukončeno bylo posvěcení toto písněmi sv. Václava a sv. Vojtěcha veškerými spolky provedenými. Ke čtvrté hodině odpolední odbýval se v sále Zedníčkovu koncert slavnostní. Před třetí hodinou již byla místnost tato velikolepá úplně přeplněna, do sálu se dostat bylo nemožno, a mnozí z hostů opozdivších-se, museli spokojiti se chodbami pobočními. Zpívalo se: „Naše probuzení“ od Lud. Procházky — „Cikáni“ od A. Vogla — „My čeští manové“ od Jelena a „Těšme se blahou nadějí.“ — Vedení sborů provedených čtyřmi sty zpěváky v postoupil ředitel spolku Vysokomýtského pan Vobořil, s chvalnou skromností a ochotnou obětavostí panu Lukesovi, jenž znal mistrně sloučiti 18 spolků v jednotný celek a docíliti takto výsledku přeskvělého, ba velikolepého, hledíme-li k překážkám vzdorujícím úplnému spojení sil těchto mohutných sice, v mnohém ohledu však se různících. K tomuto výsledku přispěl způsobem vynikajícím pan Klimeš, purkmistr Chrudimský a předseda spolku zpěváckého „Slavoje“, který známou dokonalostí a zvláštní vnadou krásného orgánu svého tenorové sólo ve sboru Voglově provedl. V tomto koncertu slavnostním vystoupil zpěvácký spolek „Otakar“ — veden jsa ředitelem svým panem Vobořilem — též samostatně, a zpíval takto: „Reformatoři“ od Zöllnera, pak „Žel a chmel“ od Mendelssohna. Jest to zajisté známkou potěšitelnou důvěry ve vlastní síly své, že spolek též — co do počtu svých členů takoruka slabý — odhodlal se oželeti pomoci cizí, vystoupiti samostatně a paralysovati tragickou moc ohromných sil zvukných spolků spojených vnadou ušlechtilého a nuancovaného zpěvu. Odvážlivost tato došla však výsledku nejskvělejšího, neboť pro-

vedení obou sborů bylo dokonalé, a potkalo se s všeobecným uznáním. Bude-li spolek tento na dráze hudební tímtež úsilím ku předu kráčet, jakým ji byl nastoupil, stane se „Otakar“ novou ozdobou milé vlasti naší, jež sluje právem zpěvu otčinou a kolébkou. Téhož dne došlo „Otakara“ 10 dopisů zpěváckých spolků českých, dopis pak zpěváckého spolku slovanického ve Vídni, a telegram Pražského „Hlaholu“, které vesměs obsahují vřelé přání k zdaru vzájemnosti vespolečné.

Z Nalžovských hor. (Výlet Horažďovického zpěváckého spolku „Pracheň“ do hor Nalžovských.) Že v Horažďovicích zaražen zpěvácký spolek a přijal jméno staropamátného, nad Horažďovicemi velebně trůnicího vrchu Pracheň, sídlo bývalé mocné župy a napotom bývalého kraje, jest, tušíme, z veřejných listů již známo, a že spolek ten ku vytknutí si cíli spěje, přesvědčili jsme se minulou neděli, totiž dne 19. lipna. Téhož dne totiž podnikl spolek ten výlet sousedský k nám do Nalžovských hor a ačkoliv právě povětrnost nebyla podniku tomu valně příznivá, povedl se přece výlet dosti slavně. Okolo 3 hodině odpoledne oznamoval nám výstřel z hmoždírů, že Horažďovičtí účastníci výletu dorazili ku hranicím Nalžovským. Tuť veškeri znamení toho očekávající údové stříbrnohorské občanské besedy a s ní spojeného zpěváckého spolku a nad to i jiní stříbrnohorští a Nalžovští obyvatelé vyšli s hudbou v ústřety na přivítanou Horažďovickým hostům. Zvláště velebné bylo popatřiti na tu nepřehlednou řadu povozů praporecí národních barev ozdobených, přivázejících nám toužebně očekávaných sousedních přátel. Horažďovičtí spatřivše nás, jim vstříc přicházeti, sestoupili s vozů a prapor zpěváckého spolku vztýčivše spěli k nám. Setkání-se bylo velmi upřímné a pozdravující se přátelsky vespolek, oslavovaly salvy z hmoždírů a interady přivítanou, a takť pak nepřehledný dav lidu obojího pohlaví z obou stran hnul se na místo pro utěšenou zábavu ustanovené v sadu zámeckém, jež k zábavě té nejpríhodněji zvolil, popřál a upravití dal vůbec známý lidumil Nalžovský vrchní pan Daniel Benoni. Po krátké zkoušce Horažďovických zpěváků se Stříbrnohorskými nastala pak na slavnostním místě pěvecká produkce, již započal Horažďovický spolek písní sv. Vojtěcha z desátého století. Napotom provozoval Horažďovický spolek se Stříbrnohorským besedním zpěváckým spolkem společné následovní sbory: „Na Prahu“ od Veita — „Staročeská“ od Škroupa — „Dárek z lásky“ od Horáka — „Šumavan“ od Jirgesa — „Naprej“ od Jenka. Dále podal spolek Horažďovický sám skladby: „Pochod pějme bratři“ od Frimla — „Náš zpěv“ od Šimečka — „Dál jen dál“ od Abta — „Společenskou“ od Lablera — „Mlynářovu Pepinu“ — Pochod první z národních písní od Bendla a „Čeští junáci“ od Škroupa a Stříbrnohorský zpěvácký spolek sám přednesl: „Žezulinku“ — „Na Šumavě v údolí“ od Görnera — „Bratři rozveselme se“ od Pivody a „Děvče, já ti udělám“ od Lud. Procházky. Produkci touto dokázal mladistvý ještě zpěvácký spolek Horažďovický, že pracováno na zdokonalení-se horlivě a pilně jak se strany ředitelstva tak i se strany údů a pročež zaslouží pochvalného uznání ředitel zpěvu pan Vojtěch Švacha, učitel v Horažďovicích, a pochvalného uznání pro zdar spolku nadšený předseda pan Václav Šaroch, ředitel statku Horažďovického. To nás však bolestně došlo, že pan Švacha v této dobré věci od ostatních Horažďovických pánů učitelů jest opuštěn, jelikož žádný z ostatních čtyř Horažďovických mladších pánů učitelů působnost svou spolku nevěnuje; slovem, že pro osobnost na věc zapominají. Nelze také při tom nezmíniti se chvalně i o Stříbrnohorském besedním zpěv. spolku, kterýž horlivostí a neunavenou pilí ředitele pana Václava Linhartu počav s 5 údy, zrostl již až na 13, vůbec prospívá, dostal i tuto úkolu svému a výše jmenovanými produkcemi dokázal náležitou dovednost, začez také po každém kusu dostalo se mu hojně pochvaly a potlesku, a tímto všeobecným uznáním vedení jsouce a i k tomu hledíce, že nejsme údy zpěváckého sboru, nemůže nás stihnouti důtká,

jako bychom byli soudci ve vlastní věci. Zábava byla vůbec velmi krásná, přátelská a nelícená. Mezi zpěvem střídavě bavili hudebníci, jež Horažďovičtí sebou přivezli — obecnstvo krásnými skladbami z národních písní složenými a za pořízení těchto skladeb a dovedné provedení jich náleží zásluha řediteli hudby té a horlivému vlastenci panu Janu Kudláčkovi z Horažďovic. Ano při hudbě té poskočili si také na drnku tance milovní hosté. I ústrojí tělocvičné nalézalo se na místě zábavy a jelikož i někteří z pánů hostů zkoušeli na něm svou zručnost v tělocviku, nescházelo nám také na tělocvičných produkcích. Ani deklamovánka, ač ustanovena nebyla, nechyběla; neboť slečna Příchovská z Horažďovic přednesla nám roztomile a živě deklamovánku o kryolině. Ráz zábavy byl ostatně ryze národní, a ačkoliv výlet ten nebyl veřejně oznámen, sešlo se přece velmi mnoho hostů z vřkostí, jmenovitě též Planických, Holineckých ano i Hostických, i rolnický stav byl četně zastoupen; v celku může se směle počít účastníků na 500 páčiti. Měšťanosta Horažďovičtý a horlivý spoluúd zpěváckého spolku pan František Celebrin provolal konečně jadrnými slovy poděkování za přátelské přijetí dotýčným spolkům a o zdar zábavy zasloužilým osobám, načež nastalo při střelbě z hmoždířů provolávání „slávy“ a „na zdar!“ Rozumí se, že při tom nebylo také zapomenuto na naše rytíře smutné postavy, zapělo se na rozchodnou pak ještě od celého obecnstva „Kde domov můj?“ a nápotom po osmé hodině, tak jak srdečné bylo shledání, stalo se neméně srdečné rozloučení dobrým pivem pana Vilíma Šaka rozžarených a vůbec ukojených účastníků. Výlet ten potrvá zajisté i na dále v blahé upomínce všech účastníků a touha po brzkém opětování jest jistě přáním všech a uskučtěnění přání toho budiž tedy vyplněno. F. P. *)

Kronika zpěváckých spolků.

*** Slovanský zpěv. spolek ve Vídni poslal v těchto dnech paní Laubové, choti výtečného houslisty našeho skvostný dar. Jest to Sušilova sbírka moravských národních písní, vázaná v modrém hedbávi a nad míru vkusně stříbrem ozdobena. Dar tento jest znamením úcty a uznáním zásluh, které si pan Laub o slovanský zpěvácký spolek ve Vídni byl vydobyl.

*** Plaňanský zpěv. spolek, jenž horlivým přičiněním p. stavitele Voborníka a vedením p. Vacka tak utěšeně rozkvětal, počíná — jak nám praveno bylo — nyní jaksi klesati. Je to zajisté chloubov každého města, když se může zpěváckým spolkem honositi a Plaňany měly by ho nyní snad nesvorností několika členů ztratiti? Nikoliv! Doufáme pevně, že Plaňanský zpěv. spolek, jenž statečných výkonných členů má, se opět pozvnes, rozkvitne a k slávě městu svému složití bude. Na zdar tedy všem, kteří k oživení a osvěžení zpěv. spolku přispějí!

*** Zpěvácký spolek Velvarský přijal jméno „Hlahol“ a heslo „Zpěvem k srdci — srdcem k vlasti. Za ředitele zvolen pan Doubek, za jednatele pan Václav Janda z Rudokostic. Přejeme spolku tomu od srdce zdaru!

*** Zpěvácký spolek v Vys. Veselím uspořádal dne 19. m. m. na tak zvanou „Blažků jednotu“ výlet. Valná část obyvatelstva se v něm účastnila. S hudbou a zpěvem odebírali se po poledni za praporem, o kterýž některé zdejší dívky byly se postaraly. Když se přišlo na ustanovené místo, počalo se zpívati; na to dostavil se zpěvácký spolek Lomnický, ano i někteří hosté až z Treboně. Zábava byla srdečná a nenucená.

*** Zpěvácký spolek v Šlapanicích na Moravě co den více zkvěta a zmahá se. Denně přibývají mu členové. Horliví občané po vykonané denní práci shromažďují se, aby se pospolitým cvičením ve zpěvu národním oblažili. Zvláštní zásluhu o povšechný zdar a zvelebení spolku při-

řknouti sluší učiteli Podolskému panu F. L., který obětovnou horlivostí jednotlivé členy cvičí a sbory řídí. I lze se nadíti, že i tento mladý spolek zpěvácký co nejdříve tak dalece vycvičen bude, že bude s to, účastniti se účinně veliké pěvecké slavnosti v Brně v měsíci srpnu.

*** Stanovy nově zřízených zpěváckých spolků, totiž: zpěv. spoku „Slavoše“ v Berouně, v Herálcích, v Dolním Bousově a v Litomyšli byly od c. k. místodržitelství potvrzeny.

*** Zpěv. spolek „Záboj“ Sedlčanský slaví svou výroční památku dnes dne 1. srpna vokální mší od Haslingra. Odpoledne na to bude následovati volba nového výboru. Dne 2. srpna uspořádá pěveckou a deklamatorní besedu. Program jest následovní: 1. „Na Prahu,“ sbor od J. Veita. 2. Deklamace „Já jsem Česka.“ 3. „Staročeská,“ sbor od Fr. Škroupa. 4. Píseň „Můj andělek,“ dle francouzského od Fr. L. Riegra. 5. Pochod z národních písní, věnovaný spolku tomuto od K. Bendla. 6. Deklamace „Koruna všech lásek.“ 7. „Píseň Šumavanů,“ sbor od Jirgesa.

*** „Dobroslav,“ zpěv. spolek v Novém Kolíně uspořádal 22. m. m. čtvrtou besedu, jejížto čistý výnos ku zřízení nových hodin na věži školní se obrátil.

*** Zpěvácký spolek Lomnický kraje Budějovického učinil k vlasteneckým zpěv. spolkům v Čechách vyzvání, aby se účastnily ve slavnosti, kterou za příčinou vysvěcení svého praporu dne 9. srpna uspořádá. Program slavnosti této jest následující: Oddělení I. O 9. hod. z rána společná zkouška „u Modré hvězdy.“ — Slavnostní proslov. — O 10. hod. začátek svěcení praporu na náměstí. — Píseň sv. Vojtěcha. — Slavnostní řeč. — Průvod do chrámu Páně k slavným službám božím. — Oddělení II. O 3. hod. odp. začátek pěveckých a hudebních produkcí: 1. „Naprej“ od Jenka. — Overtura k operě „Hrabě z Essexu“ od Mercandante. — 3. „Odpadlý od srdce“ od Křížkovského. — 4. „Na Prahu“ od J. Veita. — 5. Kavatina z opery „Car a tesař“ od Lortzinga. — 6. „Láska“ od Cherubiniho. — 7. „Lovecká“ od Maška. — 8. Směs z národních písní. — Oddělení III. V 8 hodin taneční zábava a deklamace. — Ku produkci a k večerní zábavě jest, — vyjma spolky — vstupné 85 kr. Čistý výnos bude k dobročinnému účelu.

*** Zpěvácký spolek mužský v Mladé Vožici, který sestoupiv se v měsíci prosinci 1862, již přes 130 členů čítá a dne 29. březn t. r. úradně stvrzen jest, počíná sobě velmi chvalně i pilně; vstúpil si totiž v tak krátké době 30 rozličných sborů a písní s průvodem hudebním, uspořádal k úplné spokojenosti přispívajících pp. členů 2 bezplatné akademie a 2 výlety, odbýval 4 příležitostní produkce a zřizuje každotýdně hudební zábavu. V první valné schůzi, jižto spolek dne 19. července t. r. odbýval, zvoleni jsou mimo 8 výborů: veledúst. pan Čeněk Šourek, místní děkan, za předsedu; p. Čeněk Sedmík, školní učitel, za ředitele zpěvu; p. Fr. Heyduk, c. k. aktuar, za jednatele, a p. Karel Zabský, městský účetní, za pokladníka. C. k. okresní pan Václav Suske, který za úda správního výboru zvolen jest, spolek radou i skutkem podporuje a v jeho veškerém počínání-si vřelého podílu bere, pak pan učitel Sedmík co výborný hudebník a co národovec známý pan aktuar Heyduk získali sobě společným působením nemalých zásluh o zaražení spolku.

*** Zpěv. spolek „Moravan“ v Kroměříži povolen dekr. vys. c. k. místodrž. od 25. června 1863 č. 14.426, uspořádá dne 2. srpna t. r. národní besedu v městské střelnici a zve k tomu všechny národovce a přátele. Začátek besedy jest o 8. hod. večer. Program besedy: 1. „Hymna večerní,“ sbor od Pecha. 2. Deklamovánka „Proč? — a proto“ od Frant. Hory. 3. „Nevěrný milý,“ sbor od Vašáka. 4. „Prosba,“ dvojsbor od Procházky. 5. „Marná výstraha,“ sbor. 6. Deklamovánka „Šumař“ od Tůmy. 7. „Slovan,“ sbor od Vašáka. 8. Samozpěv „Zast veničko“ od Veita. 9. Pochod od Bendla.

*) Dopisy Vaše budou nám vítány.

Pak následuje taneční zábava. Josef Sperlin, starosta zpěv. spolku „Moravana.“

** Zpěvácký spolek Radnický přijal jmeno „Puchmír.“

** Zpěv. spolek „Hvězda“*) v Královicích uspořádal dne 19. m. m. spolu s Radnickým zpěv. spolkem „Puchmírem“ dva výlety na Kačeřov a Krašov, z nichž se zvláště poslední těšil velkému účastenství. — Dne 2. srpna odbývá zpěv. spolek „Hvězda“ zvláštní zahradní zábavu „v ci-helně,“ velmi příjemné to restauraci, kteráž zábava dle sestavení programu a dle volby spoluúčinkujících žádoucího výsledku se nemine. Program jest následující: 1. Sbor z opery „Bílá paní“ od Boieldieu. — 2. Fraška „Roztržení“ dle Kotzebue. — Sbor „Na Prahu“ od Veita. — 4. Besední čtení. — Arie z opery „Zampa“ od Herolda. — 6. Deklamace. — 7. „Cikáni, sbor se solem. — 8. Slovanská ouvertura od Tittla. — 9. Deklamace. 10. „Zpěv jinochů“ od Vogla. — 11. Deklamace. — 12. Arie z opery „Bílá paní“ od Boieldieu. — 13. Quodlibet od Slavíka.

** Zpěv. spolek v Bavorově, jakož i všichni vůkolní zpěváckí spolkové účastní se dne 8. srpna t. r. při slavnostném odhalení památní desky básníka českého Jos. Krasislava Chmelenského. Program slavnosti této jest následující: V svatvečer dne 7. srpna v 9 hodin osvětlení města, jmenovitě školy, kdež se zvěčnělý Josef Chmelenský narodil. Zpěváci Bavorovští přednesou střídavě s hudbou několik sborů. V sobotu 8. srpna v 6 hod. ráno projde hudební sbor město. V 9 hodin shromáždí se veškerí účastníci slavnosti v městské radnici, odkudž pak o půl 10. odeberou se v slavném průvodu do chrámu Páně, kdež za zvěčnělého Jos. Krasislava Chmelenského slavné rekviem slouženo bude. Na to se odebere vše účastenstvo ku škole. Zde zazpívají veškerí přítomní zpěváckí spolkové: 1. Chvalozpěv, píseň krásnou a líbeznou. Po té následuje slavnostní řeč. Po odhalení památní desky se zpívá: 2. „Bývali Čechové“ od J. Škroupa. Na to se vrátí spolkové zpěváckí, zpívajíce „Naprej“ do radnice. Odpoledne: Akademie, schůze ve 3 hodiny v radnici, odkudž se půjde do sadů Bavorovských. Sbory: 1. „Dozij — dopij“ od Bergmanna. — 2. „Rekův sen“ od Slavíka. — 3. „Naše probuzení“ od Lud. Procházky. — 4. „Zpěv jinochů“ od Vogla. — 5. „Prání“ od J. N. Škroupa. — 6. „Na Prahu“ od Veita. — 7. „Milénka“ od Jelena. — 8. „Lásky touha“ od Nesvadby. — 9. „Má otčina“ od Slavíka. — 10. „Šumí Labe“ od Zvonaře. — 11. „Vltava“ od Vogla. — 12. „Hlahol,“ pochod od Bendla. — Proslov — deklamace. — 9. srpna výlet na hrad Helfenburg.

Z Prahy.

— Pan Jos. Leop. Zvonař vzdal se, jak se dovídáme, ředitelství Žofinské akademie a obdržel místo učitele zpěvu na české vyšší dívčí škole.

— Pan Ludevít Procházka, známý hudební skladatel, kandidát veškerých práv, byl v sobotu dne 25. lipna 1863 na Karlových vys. školách Pražských za doktora veškerých práv povýšen.

— Českým umělcům! Výbor odboru „Besedy umělecké“ pro výtvarné umění tímto ohlašuje, že ze zasláných konkurenčních prací jen dvě ceny získaly a sice: „Osirelo dítě“ od p. Königa a „Váša slouhů, ten má troubu“ od p. Mirohorského; pročež se znova cena na následující tři písně vypisuje, a sice:

1. „Už mou milou na oddavky vedou,“
2. „Měla jsem chlapce, už nemám nic.“
3. „Teče voda od javora.“

Výminky jsou ty samé jako při prvním vypsání. Všechny

*) Jak nám dříve udáno bylo, nazýval se týž spolek „Hlahol;“ což tedy je pravda? Red.

skizze zaslány buďtež nejdéle do 15. září 1863 starostovi odboru pro výtvarné umění Jos. Manesovi (v Spálené ulici č. 75—II.)

Kdožby nadzminěné písně neměl po ruce, neobtěžuj si ústně neb písemně obrátiti se k jednateľství odboru (ve Valentinské ulici č. 57—I.)

V Praze, 28. července 1863.

Starosta „Besedy umělecké“

J. Wenzig.

Jednatel „Besedy umělecké“

JUC. J. Sklenář.

Starosta odboru pro výtvarné umění

Jos. Manes.

Náměstek jednatele odboru pro výtvarné umění

H. Přerhof.

Zasláno.

Koramisační zkoušky českých čekatelův c. k. hlavní školy v ústavu varhanickém, jimž přítomni byli veledůst. diocesiální školdozorce pan dr. Jan Mařan a c. k. školní rada p. Pátek, zavadaly příčinu neznámému referentovi „Hlasu“ čís. 206 k bezdůvodným poznámkám. Ctěný pan referent „Hlasu“ myslí, že snad čekatelům theoretické vzdělání pro to nebezpečné jest, an veledúst. školdozorce toliko na praktickou sběhlost ohled bral. Věru podivný to důvod! — Dále uvádí, že byli čekatelové po oba roky hlavně teorií krmení a teprve pomocí ní se měli v praktickém sami vzdělávati. Či myslí onen neznámý pán, že by nejlépe bylo praktické cvičení beze vsí přípravy theoretické? — Co má za účel theorie ve škole varhanické? Zajisté ne jiný, jen aby je obeznámila s akkordy, čímž se práci nevyhnutelně přispěje. Snad by bylo mnohem moudřejší, kdyby se pp. čekatelové učili beze vsí theoretické vědomosti t. j. z paměti praeludia, kadence, přechody atd., jak to za času starších — a kantorských bývalo. Může nám snad onen pán vyvrátit, že právě teorií lze dosáhnouti obratnosti v tvoření si samostatných kadencí, progressí, praeludií, modulac atd., aneb že není theorie klíčem prakce t. j. že teorií prakce značně usnadněna jest? Zvláště ale pro varhaníka jest theorie nevyhnutelnou, to tuším již dosvědčili jiní učenci a nebude to moči popírat p. referent „Hlasu.“ Ostatně trváme při dřívějším svém výroku, že theorie tak, jak se ve varhanické škole přednáší, jest pro budoucí pp. učitelé a tudíž i varhaníky nevyhnutelnou. — Ctěný p. referent poukazuje dále i na to, že prakce je nedostatečná. Učí se stejně hodin theorie i prakce a kdyby měl každý čekatel — kterých je ostatně vždy velké množství — v ustanovených hodinách tak se cvičit, jak by si toho p. referent přál, pak arci by nestačil jeden pokoj, jeden nástroj a jeden učitel. My však myslíme takto: Čekatel, který má nějakou předběžnou známost, (což Bohu díky nyní zákonem se stalo), při tom dobrou vůli, schopnost a pilnost, že takový učen dosti vzdělati se může, aby byl pro varhaníka působivý, což se dokázalo u žáků Führerových a Pitschových, kde je ještě láska pro dobrou věc a schopnost k tomu pobádaly. Jelikož ale většina čekatelů věc tuto jen za předmět mimotní považuje a tudíž ji v běhu takovou péčí nevěnuje, jak by zasluhovala, stává se, že výsledek neuspokojuje. Ostatně dostávají pp. čekatelové již v hodině zpěvní návod k praktickým nutným výkonům při rozličných obřadech. Co se týče výčitky p. řediteli činěné, že málo k vyučování dohlédne, o tom nemůžeme rozhodovat. Závěreční poznámku musíme však uznat co zcela pravdivou. — To sloužič prozatím onomu pánovi, jenž jak se zdá, poměry ve škole varhanické ani nezná, za odpověď; nahodí-li se příležitost, promluvíme o předhůzce, jež se učebnímu plánu školy varhanické děje — obsírněji.

Jeden, který také školu varhanickou navštěvoval.